

Sygn. akt III CSK 73/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa Ł. P.  
przeciwko M. M.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 18 września 2019 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 19 marca 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od M. M. na rzecz Ł. P. kwotę 8100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

1. Pozwana M. M. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 19 marca 2018 r., którym oddalono jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego częściowo uwzględniającego powództwo Ł. P.. Uprzednio postanowieniem z 10 września 2018 r. Sąd Apelacyjny przywrócił pozwanej termin do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2018 r. oraz o doręczenie tego wyroku wraz z uzasadnieniem.

Sąd Najwyższy, oceniając – na podstawie art. 398<sup>5</sup> § 1 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia dopuszczalności jej wniesienia, zważył:

2. Zasadność przywrócenia stronie terminu do wniesienia apelacji mieści się, jak wprost wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, w granicach kontroli zachowania wymogów tego środka zaskarżenia. Przywrócenie terminu bez podstawy prawnej jest równoznaczne z prolongatą terminu ustawowego. Nie może więc ono nastąpić według swobodnego uznania sądu, lecz muszą istnieć ku temu przesłanki ustawowe. Jeżeli zaś brak przesłanek ustawowych, to przywrócenie terminu nie może być uznane za skuteczne (uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z 30 stycznia 1968 r. III CZP 77/67, OSNC 1968/12/202). Tożsamą konstatację poczynić należy w odniesieniu do badania dochowania wymogów skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 marca 1997 r., I CKN 45/97, OSNC 1997/9/122; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2010 r., IV CSK 406/10, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2019 r., III CZ 4/19, niepubl.), również w kontekście przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia oraz doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2002 r., I PKN 479/01, OSNP 2002/18/1).

3. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód zasadnie zwraca uwagę na uchybienia, które spowodowały nieuzasadnione przywrócenie pozwanej terminu postanowieniem z 10 września 2018 r. Trafne są zastrzeżenia co do przyjęcia przez Sąd Apelacyjny, że pozwana uprawdopodobniła, iż do uchybienia terminu doszło bez jej winy. Przyczyną nieterminowego złożenia wniosku o sporządzenie

uzasadnienia wyroku z 19 marca 2018 r. miało być niedoręczenie jej pełnomocnikowi do doręczeń korespondencji zawierającej zawiadomienie o terminie ostatniej rozprawy apelacyjnej (podobnie jak o terminie pierwszej rozprawy apelacyjnej), zaś w konsekwencji usprawiedliwiony brak wiedzy o zapadnięciu wyroku Sądu Apelacyjnego i jego treści.

Zważyć należy, że pozwana powołała się na zeznania tegoż pełnomocnika do doręczeń, wskazującego, że w jego skrzynce pocztowej nie pozostawiono łącznie co najmniej czterech awiz. Natomiast z przesłuchania doręczyciela wynika, że nie wyklucza ona, że w niektórych sytuacjach może dojść do omyłkowego niepozostawienia awiza w skrzynce, pomimo poczynienia stosownych adnotacji na kopercie. W oparciu o te zeznania częściowo przeczące adnotacjom urzędowym poczynionym na przesyłkach Sąd Apelacyjny zakwestionował skuteczność doręczeń zawiadomień o terminie rozprawy kierowanych do pozwanej.

Wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego nie sposób uznać, że przedstawione środki uprawdopodobnienia są wystarczające do uznania za bardziej prawdopodobne, iż dwukrotnie (a w rzeczywistości sześciokrotnie) w przeciągu trzech miesięcy pracownik Poczty (...) zaniechał wrzucenia awiza do skrzynki pocztowej pełnomocnika do doręczeń ustanowionego przez pozwaną, od tego, że w rzeczywistości awiza te trafiły do przedmiotowej skrzynki pocztowej, zaś pełnomocnik do doręczeń po prostu nie odebrał korespondencji z urzędu pocztowego. W szczególności przesłuchany doręczyciel wskazywał na generalnie określone okoliczności, w których mogłoby dojść do zaginięcia awiza, przyznając, że są to sytuacje bardzo rzadko spotykane. Zwrócić też trzeba uwagę, że wyjaśnienia przyczyn, dla których w okresie trzech miesięcy sześć awiz miałyby nie trafić zgodnie z przeznaczeniem do skrzynki pocztowej pełnomocnika do doręczeń ustanowionego przez pozwaną (przytrzaśnięcie awiza klapką skrzynki, pośpiech doręczyciela, okres zimowy), są całkowicie nieprzekonujące. W przytoczonych okolicznościach brak było podstaw do przywrócenia pozwanej terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, zaskarżonego skargą kasacyjną. W myśl art. 168 § 1 k.p.c. przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej może bowiem nastąpić tylko w razie, gdy strona nie dokonała czynności procesowej w terminie bez swojej winy. W orzecznictwie nie

budzi przy tym wątpliwości, że przez stronę należy przy tym rozumieć także pełnomocnika strony, a jego błąd procesowy obciąża stronę, co należy odnieść również do pełnomocnika do doręczeń.

W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 19 marca 2018 r. oraz o doręczenie tego wyroku wraz z uzasadnieniem było niezasadne.

4. Stosownie do art. 398<sup>5</sup> § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Z treści tego przepisu wynika niewątpliwie, że skuteczne złożenie żądania doręczenia orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem stanowi warunek zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 grudnia 1996 r., I PKN 45/96, OSNP 1997/14/254; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 września 2006 r., III CZ 54/06, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 28 marca 2007 r., III CSK 66/07, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 maja 2007 r., II CSK 167/07, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2016 r., I CSK 378/15, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2018 r., II CZ 98/17, OSNC 2018/10/102). Stosownie do art. 398<sup>6</sup> § 2 w zw. z art. 398<sup>5</sup> § 1 i art. 387 § 3 k.p.c. skarga kasacyjna, która została wniesiona od orzeczenia, którego doręczenia z uzasadnieniem strona nie zażądała w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji orzeczenia, podlega odrzuceniu przez sąd drugiej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 30 marca 2006 r., III CZ 12/06, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2010 r., I CSK 331/10, niepubl.). Unormowanie przewidziane w art. 398<sup>5</sup> § 1 k.p.c. należy bowiem rozumieć w ten sposób, że dwumiesięczny termin liczony jest od prawidłowego doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, tj. zgodnego z wymaganiami przewidzianymi w art. 387 § 3 k.p.c. Oznacza to, że tylko wtedy, gdy strona w terminie tygodniowym zażądała doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, można mówić, że spełnione zostało wstępne wymaganie dla powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Natomiast, gdy z takim żądaniem nie wystąpiła, lub też występując z nim przekroczyła tygodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, przewidziany w art. 398<sup>5</sup> § 1 k.p.c. dwumiesięczny

termin w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2013 r., II CSK 584/12, niepubl.). Natomiast w myśl art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji.

Z wymienionych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 K.p.c., postanowił jak w sentencji.

**5.** O kosztach procesu Sąd Najwyższy rozstrzygnął na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.